

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра теорії та історії педагогіки

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАММА

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**ВСТУП
ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДІЙ**

спеціальність
8.18010021 Педагогіка вищої школи

напрям
1801 Специфічні категорії

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра теорії та історії педагогіки

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**ВСТУП
ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДІЙ**

*Для спеціальності
8.18010021 Педагогіка вищої школи*

*Напряму
1801 Специфічні категорії*

нормативна частина циклу науково-предметної підготовки

освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»

за вимогами кредитно-модульної системи навчання

Київ 2014

УДК 378.134
ББК 74.584
Т 35

*Рекомендовано до друку Вченої радою Гуманітарного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 8 від 23 квітня 2014 року)*

Укладач: Терентьєва Наталія Олександровна, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензенти:

Кузьменко В.В., завідувач кафедри педагогіки і психології Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів, доктор педагогічних наук, професор;

Гнезділова К.М., доцент кафедри педагогіки вищої школи і освітнього менеджменту Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, кандидат педагогічних наук, доцент.

Вступ до університетських студій: навч. прогр. для студ. ОКР магістр / КНУ. ун-т. ім. Б. Грінченка; [уклад.: Терентьєва Н.О.]. – Черкаси : Видавець Чабаненко Ю.А., 2014. – 58 с.

Навчальна програма «Вступ до університетських студій» розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності Педагогіка вищої школи у вищих навчальних закладах відповідно до плану навчального процесу студентів денної форми навчання.

ISBN 978-966-493-905-5

УДК 378.134
ББК 74.584
Т 35
© Терентьєва Н.О., 2014
© КУБГ ім. Б. Грінченка

ПЕРЕДМОВА

Розбудова системи вищої освіти, у тому числі університетської, її реформування мають стати основою відтворення інтелектуального, духовного потенціалу народу, виходу вітчизняної науки, техніки і культури на світовий рівень, національного відродження, становлення державності та демократизації суспільства. Університетська освіта має забезпечити фундаментальну наукову, загальнокультурну і практичну підготовку фахівців, які визначатимуть темпи і рівень науково-технічного, економічного та соціально-культурного прогресу.

Університет як інструмент цивілізаційного розвитку – це, передусім, когнітивна модель всесвіту, де поєднані знання про цілісність буття, про природні процеси та закономірності, про теологічні, соціально-економічні, юридичні, історико-культурні, лінгвістичні, психологічні та інші феномени, серед яких живе людина. Університетське знання охоплює всесвіт у всіх його вимірах – від космічних систем до мікропроцесів, від глибокого минулого до перспектив і сценаріїв майбутнього розвитку.

Освітні процеси в Україні мають відповісти сучасним суспільним змінам, сприяти трансформаційним перетворенням, адаптуватися до них, що окреслено у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. Серед стратегічних напрямів розвитку освіти визначено оптимізацію структури системи освіти; модернізацію змісту освіти на засадах компетентнісного підходу; переорієнтацію на цілі сталого розвитку; підвищення якості освіти на інноваційній основі інформатизація освіти; розвиток наукової та інноваційної діяльності в освіті. Основними завданнями реорганізації системи освіти є розробка нової та удосконалення чинної законодавчої та нормативно-правової бази; забезпечення системного підвищення якості освіти на інноваційній основі; удосконалення системи науково-інформаційного забезпечення освіти; а у сфері вищої

освіти – реформування мережі вищих навчальних закладів відповідно до потреб і можливостей країни; створення потужних навчально-наукових університетів, регіональних університетських комплексів; перегляд і затвердження Переліку професій педагогічних і науково-педагогічних працівників; розширення взаємодії з установами НАН та НАПН щодо розвитку наукових досліджень в галузі вищої освіти; розроблення цілісної системи пошуку талановитої молоді, її педагогічного і наукового розвитку та подальшого супровождження у кар'єрному рості тощо. Університетська освіта є особливою, оскільки саме вона покликана розв'язати усі ці завдання, включаючи питання недосконалості системи підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних та управлінських кадрів.

Процес трансформації українського суспільства потребує наявності в Україні фахівців, здатних на високому професійному рівні координувати, організовувати навчально-виховний процес у вищій школі, впроваджувати сучасні педагогічні технології з навчання та виховання студентської молоді.

Відповідно до вищезазначеного викладачі вищої школи набувають знання з державного регулювання освітньо-професійної діяльності, дидактичних систем у вищій освіті, педагогічної та професійної психології, ознайомлюються з актуальними питаннями змісту освіти і моделювання професійної діяльності фахівця, опановують методику викладання педагогічних дисциплін, формують вміння застосовувати інноваційні освітні технології, інформаційні технології навчання, володіти професійною етикою, основами менеджменту тощо.

Сфорою працевлаштування магістра спеціальності Педагогіка вищої школи є установи та заклади, підпорядковані Міністерству освіти і науки України: середні загальноосвітні навчально-виховні заклади, вищі навчальні заклади різних рівнів акредитації та форм власності, науково-педагогічні установи,

заклади підвищення кваліфікації та післядипломної освіти в галузі освіти.

Магістр кваліфікації 231 «Викладач університетів та вищих навчальних закладів» підготовлений до роботи за певним видом педагогічної діяльності (за «Класифікатором професій» ДК 003 : 2005 наведено у табл. 1).

Таблиця 1.

Кодифікація діяльності					
№ пп	Код КП	Код ЗКППТР	Випуск ЄТКД	Випуск ДКХП	Професійна назва роботи
1	2	3	4	5	6
1.	2310.2	-	-		Викладач вищого навчального закладу
2.	2310.2	20199	-		Асистент

Магістр кваліфікації 231 «Викладач університетів та вищих навчальних закладів» здатен виконувати зазначену професійну роботу (наведено у табл. 2).

Таблиця 2.

Професійні назви робіт, які здатен виконувати магістр спеціальності «Педагогіка вищої школи»

№ пп	Назва та шифр професійної групи	Професійна назва роботи
1	2	3
1.	231 Асистент	– асистент за умов наявності досвіду виробничої та науково-практичної діяльності не менше двох років і спрямування наукових досліджень та підготовки кадрів в структурному підрозділі вищих навчальних закладів.

<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
2.	231 Викладач вищого навчального закладу	<ul style="list-style-type: none"> – викладач вищого навчального закладу I-IV рівнів акредитації; – завідувач навчальною лабораторією; – молодший науковий співробітник; – керівник, заступник керівника, керівник підрозділу вищого навчального закладу I-II рівнів акредитації; – керівник, заступник керівника, керівник підрозділу закладу перепідготовки педагогічних кадрів; – керівник, заступник керівника, керівник підрозділу середнього загальноосвітнього навчально-виховного закладу всіх типів; заступник керівника науково-дослідної установи.

У даному виданні представлено навчальну програму та робочу навчальну програму дисципліни нормативної частини циклу науково-предметної підготовки магістрантів спеціальності Педагогіка вищої школи «Вступ до університетських студій». Дисципліна по суті є вступом до спеціальності і покликана надати загальне уявлення про діяльність викладача вищої школи на основі реалізації основних нормативно-правових аспектів, ознайомити зі специфікою та варіабельністю видів діяльності та механізмами адаптації.

Навчальна програма дисципліни «Вступ до університетських студій», що викладається у Київському університеті імені Бориса Грінченка з 2011 року, є авторською; з використанням матеріалів ліцензійної та акредитаційної справи спеціальності Педагогіка вищої школи (розробники: Бобрицька В.І., д.п.н., проф. і Терентьєва Н.О., к.п.н., доц.).

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 108 год., із них 16 год. – лекції, 20 год. – семінарські заняття, 6 год. – індивідуальна робота, 60 год. – самостійна робота, 6 год. – модульний контроль.

Вивчення магістрантами навчальної дисципліни «Вступ до університетських студій» завершується складанням ПМК (підсумкового модульного контролю / заліку).

Навчальна програма представлена за формулою 12 Міністерства освіти і науки України, робоча навчальна програма – за внутрішніми стандартами Київського університету імені Бориса Грінченка.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«ВСТУП ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДІЙ»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ВСТУП ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДІЙ

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
підготовки Magістр _____
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
напряму 1801 Специфічні категорії _____
(шифр і назва напряму)
спеціальності 8.18010021 Педагогіка вищої школи _____
(шифр і назва спеціальності)

Шифр за ОПП
231 викладач університетів та вищих навчальних закладів

Київ 2012 / 2013

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Вступ до університетських студій. Програма навчальної дисципліни. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2012.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Терентьєва Наталія Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

ОБГОВОРЕНО ТА РЕКОМЕНДОВАНО ДО ВИДАННЯ:

Президію Науково-методичної комісії з напряму підготовки
1801 Специфічні категорії

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Вступ до університетських студій» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів ОКР Magistr

Напряму 1801 Специфічні категорії

Спеціальності 8.18010021 Педагогіка вищої школи денної форми навчання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є види діяльності викладача ВНЗ, нормативно-правова база вищої освіти України, адаптація фахівця до умов діяльності ВНЗ.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Вступ до університетських студій» є превентивною, що складає підґрунтя для опанування нормативних та варіативних дисциплін відповідно до навчального плану спеціальності Педагогіка вищої школи, орієнтует магістрантів щодо майбутньої професійної діяльності, ознайомлює з основними документами у сфері вищої освіти.

Ефективне опанування студентами системою необхідних педагогічних знань і умінь неможливо без залучення до процесу навчання теоретичних знань та досвіду, набутих під час вивчення інших навчальних дисциплін, в першу чергу таких як педагогіка, психологія, філософія, соціологія, математика.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.
2. СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ.
3. АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є розкриття основних напрямів діяльності викладача вищої школи відповідно до чинного законодавства країни. Цей курс допоможе магістрантам пізнати особливості професійної діяльності викладача вищого навчального закладу, адаптуватися до майбутньої професійної діяльності у ВНЗ.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування теоретичних знань про систему вищої освіти України, особливості її реформування в умовах євроінтеграції;*
- формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для виконання функціональних обов'язків викладача вищої школи;*
- формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для побудови навчального процесу з урахуванням специфіки професійної діяльності майбутніх фахівців;*
- формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для розвитку та вдосконалення професійно важливих та особистісних якостей фахівця – викладача вищої школи;*
- формування основ продуктивного педагогічного мислення, здатності осмислювати і аналізувати педагогічну дійсність;*
- формування готовності до педагогічної праці на гностичному, комунікативному, операційному рівнях;*
- формування відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності.*

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на **засвоєнні знань** із таких питань: законодавча база сфері вищої освіти України, напрями діяльності викладача ВНЗ, адаптація до

професійної діяльності тощо.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання навчально-дослідних завдань, зокрема творчих досліджень (доповіді, есе) та робота за технологією Cooperative learning.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

ЗНАТИ:

- законодавчу базу сфері вищої освіти України;*
- напрями діяльності викладача ВНЗ та їх специфіку;*
- механізми адаптації до професійної діяльності у ВНЗ.*

ВМІТИ:

- користуватися вимогами до фахівця, визначати цілі освітньої та професійної підготовки випускника ВНЗ спеціальності Педагогіка вищої школи ОКР Магістр;*
- формувати упорядковану систему цілей підготовки;*
- на підставі усвідомлених мотивів діяльності використовувати принципи суб'єктно-діяльнісного підходу формулювати цілі (мету) особистої діяльності; визначати структуру особистої діяльності; оцінювати результати особистої діяльності з точки зору ступеню досягнення часткових та загальних цілей діяльності;*
- використовувати дані щодо особистих якостей, коригувати їх під час виконання професійних обов'язків в виробничих умовах;*
- в умовах виробничої діяльності та визначеного терміну виконання, з врахуванням технологічної документації, використовувати чинну нормативно-правову; застосовувати адекватні методи комунікації;*
- орієнтуватись в усіх видах діяльності викладача ВНЗ.*

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Тема 1. Вступ. Нормативно-правова база у сфері вищої освіти України : характеристика основних документів

Основні нормативно-правові документи, що регламентують діяльність в сфері вищої освіти України: Закон України про вищу освіту, Закон України про інноваційну діяльність, Закон України про наукову і науково-технічну діяльність, Закон України про освіту, Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті, Концепція національного виховання, Концепція національного виховання молоді, Кодекс законів про працю, Положення про організацію навчального процесу у ВНЗ, Положення про проведення практики тощо. Загальна характеристика, особливості впровадження в умовах університетського сектору освіти.

Основні документи, які ратифікували Україну у контексті євро інтеграційних процесів: Велика Хартія університетів, Сорбонська, Болонська, Лісабонська декларації, Комюніке (Саламанка, Прага, Берлін, Берген, Лондон, Льовен і Лувен-ла-Ньюв, Будапешт, Віден, Бухарест тощо). Міжнародна рамка кваліфікацій. Загальна характеристика, особливості впровадження в умовах університетського сектору освіти.

Основні поняття теми: вища освіта, система вищої освіти, нормативно-правова база, вищий навчальний заклад, університет, університетська освіта, наукова діяльність, науково-технічна діяльність, інноваційна діяльність, викладач вищої школи, євроінтеграція, автономія, мобільність, диплом європейського зразка, ЕКТС (ECTS), суб'єкти навчального процесу, кваліфікації, рамка кваліфікацій.

Змістовий модуль 2. СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ

Тема 2. Особливості (специфіка) професійної діяльності викладача ВНЗ

Структура професійної діяльності. Види (напрями) професійної діяльності викладача вищої школи: навчальна, навчально-методична, наукова (зі студентами та власна наукова діяльність), організаційна, виховна. Особливості діяльності викладача вищого навчального закладу. Загальна характеристика напрямів діяльності викладача.

Основні поняття теми: професійна діяльність, викладач вищого навчального закладу, навчальна робота, навчально-методична робота, наукова робота, організаційна робота, виховна робота, соціально-гуманітарна діяльність, моніторинг, діагностика, якість знань.

Змістовий модуль 3. АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 3. Професійне становлення майбутнього фахівця (адаптація)

Процес адаптації. Тенденції розвитку проблеми. Типи адаптації. Явище соціальної адаптації. Адаптація молодого фахівця. Структура. Механізми професійної адаптації. Мотивація вибору професії. Соціалізація як етап становлення особистості. Професійна деформація і вигорання.

Основні поняття теми: адаптація, адаптивна ситуація, формальна адаптація, свідома адаптація, соціальна адаптація, професійна адаптація, механізм професійної адаптації,

внутрішні мотиви, зовнішні мотиви, соціалізація, ре соціалізація, фактори соціалізації, професіоналізм, професійна деформація.

3. Рекомендована література

Нормативні документи:

1. Велика Хартія університетів.
2. Декларації: Сорбонська, Болонська, Лісабонська та ін.
3. Закон України про вищу освіту.
4. Закон України про освіту.
5. Закон України про інноваційну діяльність.
6. Закон України про наукову і науково-технічну діяльність.
7. Кодекс законів про працю.
8. Комюніке (Саламанка, Прага, Берлін, Берген, Лондон, Льовен і Лувен-ла-Нью, Будапешт, Віден, Бухарест та ін.).
9. Концепція національного виховання.
10. Концепція національного виховання молоді.
11. Міжнародна рамка кваліфікацій.
12. Національна рамка кваліфікацій.
13. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті.
14. Положення про організацію навчального процесу у ВНЗ.
15. Положення про проведення практики.

Джерела:

1. Архангельский С. И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерные основы и методы : Учеб.-метод. пособие. – М. : Высшая школа, 1980. – 368 с.
2. Архипова С. П., Омеляненко В. Л. Вступ до спеціальності. Черкаси, 2000.
3. Батурина Г. И., Кузина Т. Ф. Введение в педагогическую профессию. – М., 1998.
4. Безносов С. П. Профессиональная деформация и воспитание личности // Експериментальная и прикладная

психология. – 1989. – № 13. – С. 69-74.

5. Белухин Д. А. Становление профессионала и рождение профессионализма : Учебное пособие. – М. : Московский психолого-социальный институт, 2006

6. Бойко В. В., Ковалев А. Г., Панферов В. Н. Социально-психологический климат коллектива и личность. – М. : Мысль, 1983.

7. Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна – Болонья – Саламанка – Прага – Берлін) / Упорядники : Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д., Грубіянко В.В., Бабін І.І. – Тернопіль : Економічна думка, ТАНГ, 2003. – 60 с.

8. Борисова Е. М. О роли профессиональной деятельности и формировании личности // Психология формирования и развития личности / Отв. ред. Л. И. Анцыферова. – М. :Наука, 1981. – С. 159-177.

9. Введение в педагогическую деятельность : Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / А.С. Роботова, Т.В. Леонтьева, И.Г. Шапошникова и др. – М. : Издательский центр «Академия», 2000.

10. Введение в специальность / Под ред. Л.И. Рувинского. – М., 1998.

11. Винославська О. В., Малигіна М.П. Людські стосунки : Навчальний посібник. – К. : КВІЦ, 2001. – 83 с.

12. Галузевий стандарт вищої освіти України. Засоби діагностики якості вищої освіти магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.000005 «Педагогіка вищої школи».

13. Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-професійна програма підготовки магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.000005 «Педагогіка вищої школи».

14. Головаха Е.В., Панина Н. В. Психология человеческого взаимопонимания. – К. : Политиздат, 1989. – 189 с.

15. Гришина Н. В. Я и другие. Общение в трудовом коллективе. – Л. : Лениздат, 1990.

16. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 224 с.

17. Державний класифікатор України: Класифікатор професій.
18. Державний класифікатор України: Класифікація видів економічної діяльності.
19. Деркач А.А. Акмеологические основы развития профессионала. – М. : Изд-во Московского психолого-социального института; Воронеж : НПО «МОДЭК», 2004. – 752 с.
20. До вивчення стандартів вищої освіти // Освіта. – 2003. – № 4-5 (22-29 січня).
21. Закон України «Про вищу освіту». Науково-практичний коментар / За заг.ред. Кременя В.Г. – К., 2002. – 325 с.
22. Зеер Э.Ф. Профессионально-образовательное пространство личности. – Екатеринбург, 2003. – 126 с.
23. Иващенко И. Сущность процесса формирования профессиональной Я-концепции в условиях современного университета // Прикладная психология и психоанализ. – 2006. – № 2. – С. 17-24.
24. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы. – СПб. : Питер, 2000.
25. Кестиков В. Н., Менчиков В. М., Ерахтина Т. А. Метод научного моделирования как основа анализа структуры содержания учебного материала. – URL=http://bspu.secna.ru/Journal/pedagog/pedagog_8/at9.html.
26. Ковалев В. И. Мотивы поведения и деятельности. – М. : Наука, 1988.
27. Коваль А. П. Ділове спілкування : Навч. посібник. – К. : Либідь, 1992. – 280 с.
28. Колпаков В. М., Дмитренко Г. А. Управління розвитком персоналу : Навчально-методичний комплекс. – К. : Міленіум, 2004.
29. Кристофер Э., Смит Л. Тренинг лидерства. – Спб. : Питер, 2001. – 320 с.
30. Кузьмінський А.І. Вступ до університетських студій : Навчальний посібник для студентів університету. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2004. – 174 с.
31. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. – М. : Политиздат, 1975. – 304 с.
32. Міжнародна Стандартна Класифікація Занять (ISCO – 88: International Standart Classification of Occupations/ILO, Geneva).
33. Мороз О.Г., Омеляненко В.Л. Перші кроки до майстерності. – Київ, 1992.
34. Ніколаєнко С. М. Освіта і наука: Законодавчі та методологічні основи: Навч. посіб. – К. : ІВЦ “Видавництво “Політехніка”, 2004.
35. Нормативно-правове забезпечення освіти. У 4 ч. – Х. : Видав. гр. «Основа», 2004.
36. Овчаренко А. Н. Развитие системы профессионально-педагогической деятельности преподавателей высшей школы // Журнал прикладной психологии. – 2005. – № 2-3. – С. 30-38.
37. Орел В. Е. Феномен «выгорания» в зарубежной психологии: эмпирические исследования и перспективы // Психологический журнал, 2001. – Т. 22. – № 1. – С. 90-101.
38. Парыгин А. А. Проблема удовлетворенности профессией // Научно-техническая революция и социальная психология. – М. : Наука, 1981. – С. 39-41.
39. Перелік напрямів, спеціальностей, із яких завершена розробка проектів державних стандартів // Освіта України. – 2001. – № 31 (1 серпня).
40. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.09. 2000 р. №1465 «Про затвердження Порядку проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів і переліку медичних психіатричних протипоказань щодо виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби), що можуть становити безпосередню небезпеку для особи, яка провадить цю діяльність, або оточуючих».
41. Про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України.
42. Самоукіна Н. В. Психология и педагогика профессиональной деятельности. – М. : ЭКМОС, 1999. – 352 с.
43. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів післядиплом. освіти / За наук. ред. С.Д. Максименка, Л.М. Карамушки, Т.В. Зайчикової – К. : Міленіум, 2004. – 264 с.

44. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : Навч. посіб. – К. : Вища шк., 2005. – 239 с.

45. Слинков В. Н. Организация и методика проведения профессиональной подготовки на предприятиях : Учебное пособие. – К. : КНТ, 2004.

46. Социально-психологический климат коллектива : теории и методы изучения / Отв.ред. Е. В Шорохова, О. И. Зотов. – М. : Наука, 1980. – 176 с.

47. Терентьева Н.О. Вища (університетська) освіта : становлення і розвиток. Навчально-методичний посібник. – Черкаси, 2005. – 191 с.

48. Уаймени Дж. М., Жайлс Г. Коммуникация в межличностных и социальных отношениях // Перспективы социальной психологии : Пер.с англ. – М. : Изд-во Эксмо-Пресс, 2001.

49. Цуканова Е. В. Психологические трудности межличностного общения. – К. : Вища шк., 1985. – 159 с.

50. Шадриков В. Д. Проблема системогенеза профессиональной деятельности. – М., 1982.

51. Швальбе Б., Швальбе Х. Личность, карьера, успех : Пер. с нем. – М. : А/О Изд.группа «Прогресс», «Прогресс-Интер», 1993.

52. Щотка О. П. Вікова психологія дорослої людини: Навчальний посібник. – Ніжин, 2001. – 190 с.

53. Якунин В. А. Педагогическая психология : Учеб. пособие / Европ. ин-т экспертов. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А. : Изд-во «Полиус», 1998. – 639 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання залік (ПМК – підсумковий модельний контроль).

5. Засоби діагностики успішності навчання – завдання для семінарських занять, самостійної роботи і поточного модульного контролю.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра теорії та історії педагогіки

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ВСТУП
ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДІЙ

напрям підготовки **1801 Специфічні категорії**

спеціальність **8.18010021 Педагогіка вищої школи**

(освітньо-кваліфікаційний рівень "магістр")

за вимогами кредитно-модульної системи

Київ 2011 / 2012 / 2013

Зміни до робочої навчальної програми вносились автором-роздобником у 2012, 2013 роках і були протокольно затверджені на засіданнях кафедри теорії та історії педагогіки Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка та Вченого ради Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

ЗМІСТ робочої навчальної програми

Пояснювальна записка

Програма навчальної дисципліни

- I. Опис предмета навчальної дисципліни
- II. Тематичний план навчальної дисципліни
- III. Програма

Змістовий модуль I. Нормативно-правова база у сфері вищої освіти України

Змістовий модуль II. Специфіка професійної діяльності викладача вищої школи України

Змістовий модуль III. Адаптація викладача вищої школи до професійної діяльності

- IV. Навчально-методична карта навчальної дисципліни

- V. Плани семінарських занять

Змістовий модуль I.

Змістовий модуль II.

Змістовий модуль III.

- VI. Завдання для самостійної роботи

Карта самостійної роботи магістрата

- VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота

- VIII. Система поточного та підсумкового контролю

- IX. Методичне забезпечення курсу

- XI. Методи навчання

- XII. Питання для самоперевірки

Рекомендовані джерела

Основні

Додаткові

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Вступ до університетських студій» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою теорії та історії педагогіки на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану спеціальності 8.18010021 Педагогіка вищої школи денної форми навчання.

Програму розроблено відповідно до наказу МОН України № 1067 від 09.11.2010 «Про введення в дію переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 787».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які має опанувати магістрант відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Вступ до університетських студій», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Вступ до університетських студій» є складовою нормативної частини циклу науково-предметної підготовки. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань професійної та практичної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: ознайомлення, аналіз та проектування професійної діяльності викладача вищої школи відповідно до законодавства України.

Мета курсу – розкриття основних напрямів діяльності викладача вищої школи відповідно до чинного законодавства країни. Цей курс допоможе магістрантам пізнати особливості

професійної діяльності викладача вищого навчального закладу, адаптуватися до майбутньої професійної діяльності у ВНЗ.

Завдання курсу:

- формування теоретичних знань про систему вищої освіти України, особливості її реформування в умовах євроінтеграції;
- формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для виконання функціональних обов'язків викладача вищої школи;
- формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для побудови навчального процесу з урахуванням специфіки професійної діяльності майбутніх фахівців;
- формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для розвитку та вдосконалення професійно важливих та особистісних якостей фахівця – викладача вищої школи;
- формування основ продуктивного педагогічного мислення, здатності осмислювати і аналізувати педагогічну дійсність;
- формування готовності до педагогічної праці на гностичному, комунікативному, операційному рівнях;
- формування відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на **засвоєнні знань** із таких питань: законодавча база сфері вищої освіти України, напрямами діяльності викладача ВНЗ, адаптація до професійної діяльності тощо.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання навчально-дослідних завдань, зокрема творчих досліджень (доповіді, есе,

розрахункові завдання, аналітичні роботи) та робота за технологією Cooperative learning.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідної та самостійної роботи студенти **набувають уміння та навички:**

1. використовуючи вимоги до фахівця визначати цілі освітньої та професійної підготовки випускника ВНЗ спеціальності Педагогіка вищої школи ОКР Магістр, формувати упорядковану систему цілей підготовки;
2. на підставі усвідомлених мотивів діяльності використовуючи принципи суб'єктивно-діяльнісного підходу формулювати цілі (мету) особистої діяльності; визначати структуру особистої діяльності; оцінювати результати особистої діяльності з точки зору ступеню досягнення часткових та загальних цілей діяльності;
3. використовуючи дані щодо особистих якостей коригувати їх під час виконання професійних обов'язків в виробничих умовах;
4. в умовах виробничої діяльності та визначеного терміну виконання, з врахуванням технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову; застосовувати адекватні методи комунікації;
5. орієнтуватись в усіх видах діяльності викладача ВНЗ.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 108 год., із них 16 год. – лекції, 20 год. – семінарські заняття, 6 год. – індивідуальна робота, 60 год. – самостійна робота, 6 год. – модульний контроль.

Вивчення магістрантами навчальної дисципліни «Вступ до університетських студій» завершується складанням заліку (підсумкового модульного контролю).

Міждисциплінарні зв'язки. Перелік дисциплін із зазначенням розділів (тем), засвоєння яких студентам необхідно для вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Вступ до університетських студій» є превентивною, що закладає підґрунтя для опанування нормативних та варіативних дисциплін відповідно до навчального плану спеціальності Педагогіка вищої школи, орієнтує магістрантів щодо майбутньої професійної діяльності, ознайомлює з основними документами у сфері вищої освіти.

Ефективне опанування студентами системою необхідних педагогічних знань і умінь неможливо без залучення до процесу навчання теоретичних знань та досвіду, набутих під час вивчення інших навчальних дисциплін, в першу чергу таких як педагогіка, психологія, філософія, соціологія, математика.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: види діяльності викладача ВНЗ, нормативно-правова база вищої освіти України, адаптація фахівця до умов діяльності ВНЗ.

Дисципліна	Напрям, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (годин): <i>108 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 (4) години</i></p>	<p>Напрям: <i>1801 Спеціфічні категорії</i></p> <p>Спеціальність: <i>8.18010021 Педагогіка вищої школи</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»</p>	<p>Нормативна частина циклу науково-предметної підготовки</p> <p>Рік підготовки: I (5). Семестр: I (9).</p> <p>Аудиторні заняття: 42 години, з них:</p> <p>Лекції: 16 годин Семінарські заняття: 20 годин Індивідуальна робота: 6 годин</p> <p>Модульний контроль: 6 годин</p> <p>Самостійна робота: 60 годин</p> <p>Підсумковий модульний контроль: залік</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин								
		Разом	Аудиторні	Лекції	Семінарські заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль	Примітка	
Змістовий модуль I.										
НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ										
1.	Вступ. Нормативно-правова база у сфері вищої освіти України : характеристика основних документів	36	12	6	4	2	22	2		
	Разом	36	12	6	4	2	22	2		
Змістовий модуль II.										
СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИШОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ										
2.	Особливості професійної діяльності викладача ВНЗ	32	13	4	8	1	18	1		
3.	Особливості кредитно-трансферно-аккумулятивної системи навчання, система оцінювання ECTS	12	7	2	4	1	4	1		
	Разом	44	20	6	12	2	22	2		
Змістовий модуль III.										
АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАЧА ВИШОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ										
4.	Професійне становлення майбутнього фахівця (адаптація)	28	10	4	4	2	16	2		
	Разом	28	10	4	4	2	16	2		
ПМК (залик)										
	Разом за навчальним планом	108	42	16	20	6	60	6		

ІІІ. ПРОГРАМА. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Тема 1. Нормативно-правова база у сфері вищої освіти України : характеристика основних документів (6 год.)

Основні нормативно-правові документи, що регламентують діяльність в сфері вищої освіти України: Закон України про вищу освіту, Закон України про інноваційну діяльність, Закон України про наукову і науково-технічну діяльність, Закон України про освіту, Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті, Концепція національного виховання, Концепція національного виховання молоді, Кодекс законів про працю, Положення про організацію навчального процесу у ВНЗ, Положення про проведення практики тощо. Загальна характеристика, особливості впровадження в умовах університетського сектору освіти.

Основні документи, які ратифікували України у контексті євро інтеграційних процесів: Велика Хартія університетів, Сорбонська, Болонська, Лісабонська декларації, Комюнікс (Саламанка, Прага, Берлін, Берген, Лондон, Льовен-ла-Ньюв, Будапешт, Віден, Бухарест тощо). Міжнародна рамка кваліфікацій. Загальна характеристика, особливості впровадження в умовах університетського сектору освіти.

Основні поняття теми: вища освіта, система вищої освіти, нормативно-правова база, вищий навчальний заклад, університет, університетська освіта, наукова діяльність, науково-технічна діяльність, інноваційна діяльність, викладач вищої школи, євроінтеграція, автономія, мобільність, диплом

європейського зразка, ЕКТС (ECTS), суб'єкти навчального процесу, кваліфікації, рамка кваліфікацій.

Семінар 1-2. Нормативно-правова база вищої освіти (4 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СПЕЦІФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ

Тема 2. Особливості (специфіка) професійної діяльності викладача ВНЗ (4 год.)

Структура професійної діяльності. Види (напрями) професійної діяльності викладача вищої школи: навчальна, навчально-методична, наукова (зі студентами та власна наукова діяльність), організаційна, виховна. Особливості діяльності викладача вищого навчального закладу. Загальна характеристика напрямів діяльності викладача.

Основні поняття теми: професійна діяльність, викладач вищого навчального закладу, навчальна робота, навчально-методична робота, наукова робота, організаційна робота, виховна робота, соціально-гуманітарна діяльність, моніторинг, діагностика, якість знань.

Семінар 3. Спеціфіка діяльності викладача вищої школи (навчальна) (2 год.).

Семінар 4. Спеціфіка діяльності викладача вищої школи (навчально-методична) (2 год.).

Семінар 5. Спеціфіка діяльності викладача вищої школи (наукова) (2 год.).

Семінар 6. Спеціфіка діяльності викладача вищої школи (соціально-гуманітарна) (2 год.).

Тема 3. Особливості кредитно-трансферно-аккумулятивної системи навчання, система оцінювання ECTS (2 год.)

Кредитно-трансферно-аккумулятивна система навчання: специфіка запровадження у ВНЗ України. Система оцінювання ECTS.

Основні поняття теми: євроінтеграція, реформації, кредитно-трансферно-аккумулятивна система, якість навчання, ECTS.

Семінар 7. Особливості кредитно-трансферно-аккумулятивної системи навчання в контексті євроінтеграції (2 год.).

Семінар 8. Оцінювання якості навчальних досягнень ECTS (2 год.).

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.
АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ
ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Тема 4. Професійне становлення майбутнього фахівця (адаптація) (4 год.)

Процес адаптації. Тенденції розвитку проблеми. Типи адаптації. Явище соціальної адаптації. Адаптація молодого фахівця. Структура. Механізми професійної адаптації. Мотивація вибору професії. Професійна деформація і вигорання.

Основні поняття теми: адаптація, адаптивна ситуація, формальна адаптація, свідома адаптація, соціальна адаптація, професійна адаптація, механізм професійної адаптації, внутрішні мотиви, зовнішні мотиви, соціалізація, ресоціалізація, фактори соціалізації, професіоналізм, професійна деформація.

Семінар 9-10. Професійне становлення фахівця (4 год.).

**IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«Вступ до університетських студій»**

Разом: 108 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 20 год., індивідуальна робота – 6 год., самостійна робота – 60 год., модульний контроль – 6 год., ПМК (залик)

Тиждень	Змістовий модуль І	Змістовий модуль ІІ	Змістовий модуль ІІІ
Модулі	Нормативно-правова база у сфері вищої освіти України	Специфіка професійної діяльності викладача вищої школи України	Адаптація викладача вищої до професійної діяльності
К-сть балів	60	129	54
Лекції	3 бали	3 бали	2 бали
Теми лекцій	Вступ. Нормативно-правова база у сфері вищої освіти України : характеристика основних документів	Особливості професійної діяльності викладача вищих навчальних закладів	Професійне становлення майбутнього фахівця
Семінари	22 бали	66 балів	22 бали
Теми семінарів	Нормативно-правова база вищої освіти	Специфіка діяльності викладача вищої школи: навчальна; навчально-методична; наукова; соціально-гуманітарна. Особливості кредитно-трансферно-аккумулятивної системи навчання в контексті євроінтеграції. ECTS. Оцінювання якості навчальних досягнень	Професійне становлення майбутнього фахівця
Сам. робота	5 + 5	5 x 7 = 35	5
ІНДЗ		30 балів	
Поточний контроль	Модульна робота 1 (25 балів)	Модульна робота 2 (25 балів)	Модульна робота 3 (25 балів)
Підсумковий контроль			ПМК (залик)

V. ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Семінар 1.

ТЕМА: Нормативно-правова база вищої освіти (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Поняттєво-категоріальний апарат теми.

1. Загальна характеристика основних нормативно-правових документів, що регламентують діяльність в сфері вищої освіти України:

- a. Закон України про вищу освіту,
- b. Закон України про інноваційну діяльність,
- c. Закон України про наукову і науково-технічну діяльність,
- d. Закон України про освіту, Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті,
- e. Концепція національного виховання,
- f. Концепція національного виховання молоді,
- g. Кодекс законів про працю,
- h. Положення про організацію навчального процесу у ВНЗ,
- i. Положення про проведення практики тощо.

2. Особливості впровадження в умовах університетської освіти.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Семінар 2.

ТЕМА: Нормативно-правова база вищої освіти (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Поняттєво-категоріальний апарат теми.

1. Загальна характеристика основних документів, які ратифікували України у контексті євроінтеграційних процесів:
 - a. Велика Хартія університетів,
 - b. Сорбонська, Болонська, Лісабонська декларації,
 - c. Комюніке (Саламанка, Прага, Берлін, Берген, Лондон, Льовен і Лувен-ла-Ньюв, Будапешт, Віденсь, Бухарест тощо),
 - d. Міжнародна рамка кваліфікацій.
2. Особливості впровадження в умовах університетського сектору освіти.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Модульний контроль

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ

Семінар 3.

Тема: Специфіка діяльності викладача вищої школи (начальна) (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Поняттєво-категоріальний апарат теми.

1. Навчальна діяльність викладача ВНЗ: коротка характеристика
2. Моделювання навчальної діяльності викладача ВНЗ відповідно до посади (робота за технологією Cooperative learning).

III. Навчальна дискусія (обговорення переваг, недоліків, проблем з якими стикається молоді викладачі при навчальній роботі).

Семінар 4.

Тема: Специфіка діяльності викладача вищої школи (научально-методична) (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Навчально-методична діяльність викладача ВНЗ: коротка характеристика

II. Моделювання навчально-методичної діяльності викладача ВНЗ відповідно до посади (робота за технологією Cooperative learning).

III. Навчальна дискусія (обговорення переваг, недоліків, проблем з якими стикається молоді викладачі при навчально-методичній роботі).

IV. Навчальна дискусія.

Семінар 5.

Тема: Специфіка діяльності викладача вищої школи (наукова) (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Наукова діяльність викладача ВНЗ: коротка характеристика наукової роботи зі студентами.
2. Наукова діяльність викладача ВНЗ: коротка характеристика власної наукової роботи.

II. Моделювання наукової діяльності викладача ВНЗ відповідно до посади (робота за технологією Cooperative learning).

III. Навчальна дискусія (обговорення переваг, недоліків,

проблем, з якими стикаються молоді викладачі у науковій роботі).

Семінар 6.

Тема: Специфіка діяльності викладача вищої школи (соціально-гуманітарна) (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Виховна діяльність викладача ВНЗ: коротка характеристика.

II. Моделювання виховної діяльності викладача ВНЗ відповідно до посади (робота за технологією Cooperative learning).

III. Навчальна дискусія (обговорення переваг, недоліків, проблем з якими стикається молоді викладачі при виховній роботі).

Семінар 7.

Тема: Особливості кредитно-трансферно-акумулятивної системи навчання в контексті євроінтеграції (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Основні напрями реформування вищої освіти України в контексті євроінтеграції.
2. Основні положення Болонської декларації, що знайшли відображення в проекті закону про вищу освіту.
3. Кредитно-трансферно-акумулятивна система навчання: коротка характеристика, досвід впровадження, специфіка впровадження в Україні.

II. Навчальна дискусія.

Семінар 8.

**Тема: ECTS. Оцінювання якості навчальних досягнень
(2 год.)**

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Оцінювання: оцінка, відмітка.
2. Генеза оцінювання навчальних досягнень студентів.
3. ECTS: досвід запровадження, перспективи.

II. Навчальна дискусія.

Модульний контроль

професійної адаптації.

8. Професійно-педагогічна спрямованість. Мотивація вибору майбутньої професії.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Модульний контроль

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III
АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ
ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Семінар 9-10.

**Тема: Професійне становлення викладача вищої школи
до професійної діяльності (4 год.)**

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Поняття адаптації: суть, аспекти. Тенденції розвитку проблеми адаптації.
2. Педагогічна діяльність: суть, групи робочих функцій, функції, протиріччя.
3. Види / типи адаптації.
4. Соціалізація: суть, фактори соціалізації. Адаптація як етап соціалізації.
5. Основні соціально-психічні якості особистості.
6. Типи соціальної адаптації. Структура соціальної адаптації молодого фахівця освітньої сфери.
7. Професійна адаптація: суть, механізми. Періоди

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

**Тема: Вступ. Нормативно-правова база у сфері вищої освіти:
характеристика основних документів**

1. Ознайомитись з основними документами, що регламентують діяльність сфери вищої освіти: представити коротку характеристику у розрізі діяльності університетів країни.
2. Ознайомитись з основними документами, що регламентують діяльність університетів України: представити коротку характеристику.
3. Зробити порівняльну характеристику чинного закону України про вищу освіту та європейських документів (за 10 позиціями з обґрунутуванням значущості кожної) відповідно до роздаткових матеріалів.

Змістовий модуль II СПЕЦІФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ

**Тема: Навчальна / навчально-методична / наукова /
соціально-гуманітарна діяльність викладача ВНЗ**

1. Зробити розрахунок навантаження викладача відповідно до норм обліку часу (на основі роздаткових карток).
2. Проаналізувати реферативні дослідження студентів щодо дотримання вимог, аргументовано оцінити роботи (три реферати).
3. Проаналізувати курсове дослідження студента щодо

дотримання вимог до написання курсової роботи, аргументовано оцінити роботу.

4. Проаналізувати статтю у фаховому видання щодо дотримання вимог до наукових фахових видань України, підготувати анотацію, рецензію, аналітичну довідку.

Тема: ECTS. Оцінювання якості навчальних досягнень

1. Відповідно до критеріїв оцінювання оцінити якість виконуваних робіт (пп. 2, 3, 4).

Змістовий модуль III АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**Тема: Професійне становлення викладача вищої школи до
професійної діяльності**

1. Схарактеризувати основні типи адаптації (біологічна, медична, кібернетична, психологічна, соціалізація; предадаптація, разадаптація, дезадаптація, дисадаптація).
2. Окраслити індивідуальні якості як передумова соціалізації / ре соціалізації / професійної деформації /особистості.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи магістрантів, подано у вигляді табл. 6.1.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентів, подано у вигляді табл. 6.1.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРАНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (семестр)
Змістовий модуль I.			
НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ			
Тема 1. Вступ. Нормативно-правова база у сфері вищої освіти: характеристика основних документів	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль	5+5	1 (9)
Змістовий модуль II.			
СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ			
Тема 2. Навчальна / навчально-методична / наукова / соціально-гуманітарна діяльність викладача ВНЗ	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль	5+5+ 5+5+ 5+5	1 (9)
Тема 3. ECTS. Оцінювання якості навчальних досягнень.	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль	5	1 (9)
Змістовий модуль III.			
АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Тема 5. Професійне становлення викладача вищої школи до професійної діяльності	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль	5	1 (9)
60 години		50 балів	

Таблиця 6.1

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності магістрата, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНДЗ прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Вступ до університетських студій» – це вид навчально-дослідної роботи магістрата, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:
 доповідь / есе(30 балів).

Таблиця 7.1

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	27-30	Відмінно
Достатній	21-26	Добре
Середній	15-20	Задовільно
Низький	0-14	Незадовільно

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 7.2

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Відповідність змісту обраній тематиці	8
2.	Авторські думки, власні умовиводи	15
3.	Підбір джерельної бази	7
	Разом	30 балів

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Вступ до університетських студій».

Тематика доповідей / есе (орієнтована)

1. Оцінка студентством (вчоращим студентством) своїх педагогів.
2. Портрет педагога в засобах масової інформації.
3. Мотиви обрання студентством професії педагога (викладача вищої школи).
4. Питання профорієнтаційної роботи в Україні.
5. Умови вступу абітурієнтів до ВНЗ України.
6. Аналіз роботи комплексів «школа - ВНЗ».
7. Основні напрями підготовки педагогів (викладачів вищої школи).
8. Доступ до вищих навчальних закладів.
9. Процес адаптації студентів у ВНЗ: специфіка, ускладнення.
10. Особливості спілкування між суб'єктами (учасниками) навчально-виховного процесу ВНЗ.
11. Навчання у приватних ВНЗ України: специфіка, переваги, недоліки.
12. Використання комп'ютерних засобів у навчальному процесу ВНЗ.

13. Використання телекомунікацій у навчальному процесу ВНЗ.
14. Використання мультимедіа у навчальному процесу ВНЗ.
15. Мережа Internet та Intranet у навчальній діяльності суб'єктів НВП ВНЗ.
16. Особливості організації навчання за кредитно-модульною системою.
17. Особливості організації навчання за модульно-рейтинговою системою.
18. Пріоритети вищої освіти в умовах глобалізації та євроінтеграції.
19. Професіоналізм і саморозвиток педагога.
20. Особливості професійної діяльності викладача ВНЗ III-IV р.а.
21. Особливості професійної діяльності викладача ВНЗ I-II р.а.
22. Роль і місце педагогічної діяльності у сучасному суспільстві.
23. Власний варіант доповіді (узгоджений з викладачем)

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Вступ до університетських студій» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види та терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-балльну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекційних та семінарських занять	8+10
2.	Відповіді на семінарських заняттях	100
3.	Модульні контрольні роботи (1, 2, 3)	75
4.	Самостійна робота	50
5.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30
ПМК		—
Підсумковий рейтинговий бал		273

Розрахунок балів подано з урахуванням можливості студенту взяти участь в обговоренні визначених програмою питань семінарських занять з навчальної дисципліни не менше ніж 80 % із запрограмованих навчальних занять.

Таблиця 8.2
Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-балльною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«достатньо»	E
69 – 74	«задовільно»	D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-балльною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3
Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень
студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

Таблиця 8.4
Розподіл балів, що присвоюються студентам

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ (лекції, семінари)					ІНДЗ	Самостійна робота	Модульний контроль	ІМК
ЗМ 1	ЗМ 2		ЗМ 3	T 1	T 2-3	T 4	T 5	
25	46	23	25	30	50	75	-	

Разом: 273 бали

Коефіцієнт перерахунку: 273: 100 = 2,73

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«нездовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу по-верхова, фрагментарна, що зумовлюється початко-вими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «нездовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі творчого виконання завдань в контексті проектної діяльності. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Вступ до університетських студій».

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ підручники;
- ✓ навчальні, навчально-методичні посібники;
- ✓ навчальна програма;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ тестові і контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ методичний комплект щодо виконання завдань;
- ✓ роздатковий матеріал;
- ✓ е-курс.

X. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) за джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

- індуктивні,
- дедуктивні,

- традуктивні,
- аналітичні,
- синтетичні.

3) за ступенем самостійності мислення:

- репродуктивні,
- пошукові,
- дослідницькі.

4) за ступенем керування навчальною діяльністю:

- під керівництвом викладача;
- самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) методи стимулювання інтересу до навчання:

- навчальні дискусії;
- створення ситуації пізнавальної новизни;
- створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Основні нормативно-правові документи, що регламентують діяльність в сфері вищої освіти України.
2. Закони України та міжнародні документи про вищу освіту.
3. Види (напрями) професійної діяльності викладача вищої школи: навчальна, навчально-методична, наукова (зі студентами та власна наукова діяльність), організаційна, соціально-гуманітарна.
4. Особливості діяльності викладача вищого навчального закладу.
5. Реформації в умовах євроінтеграції.
6. Кредитно-трансферно-аккумулятивна система навчання: специфіка запровадження у ВНЗ України.
7. Система оцінювання ECTS.
8. Процес адаптації. Типи адаптації.
9. Явище соціальної адаптації.
10. Адаптація молодого фахівця. Структура.
11. Механізми професійної адаптації.
12. Мотивація вибору професії.
13. Соціалізація як етап становлення особистості.
14. Професійна деформація, вигорання.

XII. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні джерела:

1. Велика Хартія університетів.
2. Декларації: Сорбонська, Болонська, Лісабонська та ін.
3. Закон України про вищу освіту.
4. Закон України про освіту.
5. Закон України про інноваційну діяльність.
6. Закон України про наукову і науково-технічну діяльність.
7. Кодекс законів про працю.
8. Комюніке (Саламанка, Прага, Берлін, Берген, Лондон, Льовен і Лувен-ла-Нью, Будапешт, Віден, Бухарест та ін.).
9. Концепція національного виховання.
10. Концепція національного виховання молоді.
11. Міжнародна рамка кваліфікацій.
12. Національна рамка кваліфікацій.
13. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті.
14. Положення про організацію навчального процесу у ВНЗ.
15. Положення про проведення практики.

Додаткові джерела:

1. Архангельский С. И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерные основы и методы : Учеб.-метод. пособие. – М. : Высшая школа, 1980. – 368 с.
2. Архипова С.П., Омеляненко В.Л. Вступ до спеціальності. – Черкаси, 2000.
3. Батурина Г.И., Кузина Т.Ф. Введение в педагогическую профессию. – М., 1998.
4. Безносов С. П. Профессиональная деформация и воспитание личности // Експериментальная и прикладная

психология. – 1989. – № 13. – С. 69-74.

5. Белухин Д. А. Становление профессионала и рождение профессионализма : Учебное пособие. – М. : Московский психолого-социальный институт, 2006

6. Бойко В. В., Ковалев А. Г., Панферов В. Н. Социально-психологический климат коллектива и личность. – М. : Мысль, 1983.

7. Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна-Болонья-Саламанка-Прага-Берлін) / Упорядники : Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д., Грубіянко В.В., Бабін І.І. – Тернопіль : Економічна думка, ТАНГ, 2003. – 60 с.

8. Борисова Е. М. О роли профессиональной деятельности и формировании личности // Психология формирования и развития личности / Отв. ред. Л. И. Анцыферова. – М. :Наука, 1981. – С. 159-177.

9. Введение в педагогическую деятельность : Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / А.С. Роботова, Т.В. Леонтьева, И.Г. Шапошникова и др. – М. : Издательский центр «Академия», 2000.

10. Введение в специальность / Под ред. Л.И. Рувинского. – М., 1998.

11. Винославська О.В., Малигіна М.П. Людські стосунки: Навчальний посібник. – К. : КВІЦ, 2001. – 83 с.

12. Галузевий стандарт вищої освіти України. Засоби діагностики якості вищої освіти магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.000005 «Педагогіка вищої школи».

13. Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-професійна програма підготовки магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.000005 «Педагогіка вищої школи».

14. Головаха Е.В., Панина Н. В. Психология человеческого взаимопонимания. – К. : Политиздат, 1989. – 189 с.

15. Гришина Н. В. Я и другие. Общение в трудовом коллективе. – Л. : Лениздат, 1990.

16. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 224 с.

17. Державний класифікатор України: Класифікатор професій.

18. Державний класифікатор України: Класифікація видів економічної діяльності.

19. Деркач А. А. Акмеологические основы развития профессионала. – М. : Изд-во Московского психолого-социального института; Воронеж : НПО «МОДЭК», 2004. – 752 с.

20. До вивчення стандартів вищої освіти // Освіта. – 2003. – № 4-5 (22-29 січня).

21. Закон України «Про вищу освіту». Науково-практичний коментар / За заг.ред. Кременя В.Г. – К., 2002. – 325 с.

22. Закони України: Про вищу освіту; Про освіту; Про інноваційну діяльність; Про наукову і науково-технічну діяльність [електронний ресурс] – Режим доступу : www.mop.gov.ua/.

23. Зеер Э. Ф. Профессионально-образовательное пространство личности. – Екатеринбург, 2003. – 126 с.

24. Иващенко И. Сущность процесса формирования профессиональной Я-концепции в условиях современного университета // Прикладная психология и психоанализ. – 2006. – № 2. – С. 17-24.

25. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы. – СПб. : Питер, 2000.

26. Кесников В. Н., Менчиков В. М., Ерахтина Т. А. Метод научного моделирования как основа анализа структуры содержания учебного материала. – URL=http://bspu.secna.ru/Journal/pedagog/pedagog_8/at9.html.

27. Ковалев В. И. Мотивы поведения и деятельности. – М. : Наука, 1988.

28. Коваль А. П. Ділове спілкування : Навч. посібник. – К. : Либідь, 1992. – 280 с.

29. Колпаков В. М., Дмитренко Г. А. Управління розвитком персоналу : Навчально-методичний комплекс. – К. : Міленіум, 2004.

30. Кристофер Э., Смит Л. Тренинг лидерства. – Спб. : Питер, 2001. – 320 с.

31. Кузьмінський А.І. Вступ до університетських студій : Навчальний посібник для студентів університету. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2004. – 174 с.

32. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. – М. : Политиздат, 1975. – 304 с.
33. Міжнародна Стандартна Класифікація Занять (ISCO – 88 : International Standard Classification of Occupations/ILO, Geneva).
34. Мороз О.Г., Омеляненко В.Л. Перші кроки до майстерності. – Київ, 1992.
35. Ніколаєнко С. М. Освіта і наука: Законодавчі та методологічні основи: Навч. посіб. – К. : ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2004.
36. Нормативно-правове забезпечення освіти. У 4 ч. – Х. : Видав. гр. «Основа», 2004.
37. Овчаренко А. Н. Развитие системы профессионально-педагогической деятельности преподавателей высшей школы // Журнал прикладной психологии. – 2005. – № 2-3. – С. 30-38.
38. Орел В. Е. Феномен «выгорания» в зарубежной психологии: эмпирические исследования и перспективы // Психологический журнал, 2001. – Т. 22. – № 1. – С. 90-101.
39. Парыгин А. А. Проблема удовлетворенности профессией // Научно-техническая революция и социальная психология. – М. : Наука, 1981. – С. 39-41.
40. Перелік напрямів, спеціальностей, із яких завершена розробка проектів державних стандартів // Освіта України. – 2001. – № 31 (1 серпня).
41. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.09. 2000 р. №1465 «Про затвердження Порядку проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів і переліку медичних психіатричних протипоказань щодо виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби), що можуть становити безпосередню небезпеку для особи, яка провадить цю діяльність, або оточуючих».
42. Про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України.
43. Самоукіна Н. В. Психология и педагогика профессиональной деятельности. – М. : ЭКМОС, 1999. – 352 с.
44. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів післядиплом. освіти / За наук. ред. С.Д. Максименка, Л.М. Карамушки, Т.В. Зайчикової – К. : Міленіум, 2004. – 264 с.
45. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : Навч. посіб. – К. : Вища шк., 2005. – 239 с.
46. Слиньков В. Н. Организация и методика проведения профессиональной подготовки на предприятии : Учебное пособие. – К. : КНТ, 2004.
47. Социально-психологический климат коллектива : теории и методы изучения / Отв.ред. Е. В Шорохова, О. И. Зотов. – М. : Наука, 1980. – 176 с.
48. Терентьева Н.О. Вища (університетська) освіта : становлення і розвиток. Навчально-методичний посібник. – Черкаси, 2005. – 191 с.
49. Уайменн Дж. М., Жайлс Г. Коммуникация в межличностных и социальных отношениях // Перспективы социальной психологии : Пер.с англ. – М. : Изд-во Эксмо-Пресс, 2001.
50. Цуканова Е. В. Психологические трудности межличностного общения. – К. : Вища шк., 1985. – 159 с.
51. Шадриков В. Д. Проблема системогенеза профессиональной деятельности. – М., 1982.
52. Швальбе Б., Швальбе Х. Личность, карьера, успех : Пер. с нем. – М. : А/О Изд.группа «Прогресс», «Прогресс-Интер», 1993.
53. Щотка О. П. Вікова психологія дорослої людини: Навчальний посібник. – Ніжин, 2001. – 190 с.
54. Якунин В. А. Педагогическая психология : Учеб. пособие / Европ. ин-т экспертов. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А. : Изд-во «Полиус», 1998. – 639 с.

ЗМІСТ

Передмова	3
Навчальна програма	8
Вступ	11
Мета і завдання навчальної дисципліни	12
Інформаційний обсяг навчальної дисципліни	14
Рекомендовані джерела	16
Форма підсумкового контролю	20
Засоби діагностики успішності навчання	20
Робоча навчальна програма	21
Пояснювальна записка	23
Програма навчальної дисципліни	28
Опис предмета навчальної дисципліни	28
Тематичний план	29
Лекційний курс	30
Навчально-методична карта	33
Плани семінарських занять	34
Завдання для самостійної роботи	40
Індивідуальна навчально-дослідна робота	43
Система поточного і підсумкового	
контролю	46
Методичне забезпечення	50
Методи навчання	50
Питання для самоперевірки	52
Рекомендовані джерела	53
Основні	53
Додаткові	53

Навчальне видання

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ВСТУП ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДІЙ

Терентьєва Наталія Олександровна

Вступ до університетських студій : навч. прогр. для студ. OKR магістр / Київ. ун-т. ім. Б. Грінченка ; [уклад.: Терентьєва Н.О.]. – Черкаси : Видавець Чабаненко Ю.А., 2014. – 58 с.

Матеріал представлено у авторській редакції.

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний,
Умов. друк. арк. 1/2,75. Гарнітура BookmanC.
Зам. № 1246. Наклад 300 прим.

Видавець: Чабаненко Ю. А.

Свідоцтво про внесення
до Державного реєстру видавців
серія ДК № 1898 від 11. 08. 2004 р.

Україна, м. Черкаси, вул. О. Дашкевича, 39

Тел: 0472/45-99-84; 56-46-66

E-mail: office@2upost.com

Друк ФОП Чабаненко Ю.А.

Україна, м. Черкаси, вул. О. Дашкевича, 39

Тел: 0472/45-99-84

E-mail: office@2upost.com